

GRAD ZENICA

VODIČ ZA IN VESTI TORE

INVEST
IN
ZENICA

GRAD ZENICA

Riječ gradonačelnika

U proteklih dvadesetak godina naš grad nije u potpunosti iskoristio svoje raspoložive potencijale poput povoljnog geografskog položaja, komunikacijskih prednosti i kvalitetnih ljudskih resursa. Zbog toga smo primorani da se odlučno posvetimo ekonomskom oporavku i razvoju.

Razvoj Zenice uslovljen je različitim faktorima. Na prvo mjesto stavio bih unapređenje saradnje između privatnog i javnog sektora, uspostavljanje privrednog okruženja povoljnog za razvoj malih i srednjih preduzeća i smanjivanje fiskalnog i parafiskalnog opterećenja privrede. Sve to s ciljem, stvaranja komparativnih prednosti radi privlačenja domaćih i stranih investicija.

Na putu ekonomskog jačanja naše lokalne zajednice, u proteklih nekoliko mjeseci poduzeli smo prve korake na stvaranju povoljnog privrednog ambijenta. Uspostavom Sektora za lokalni i ekonomski razvoj, bit ćemo efikasniji kada su u pitanju sredstva iz EU fondova ali i domaći i inostrani investitori. Poslovno – prodajna i industrijska zona projekti su koji će biti impuls za snažan privredni iskorak našeg grada. I druge lokacije spremni smo prilagoditi potrebama i zahtjevima investitora, kojima nudimo poseban sistem subvencija prilagođen pojedinačnim investicijama.

Zenica je grad multietničnosti i multikulturalnosti. Grad koji ima svoju istoriju, kulturu i tradiciju. Prepoznatljiv je po svojim industrijskim, sportskim i drugim simbolima i ima sve predispozicije da bude nosilac razvoja ovog dijela BiH. Međutim, Zenica nisu samo objekti i kapitalni projekti već su ljudi koji moraju biti odlučniji, hrabriji, koji moraju preuzeti sudbinu u svoje ruke. Stoga, posebno računamo na obrazovane mlade ljude čija energija predstavlja budućnost naše zajednice.

S poštovanjem

Fuad Kasumović, gradonačelnik Zenice

GRAD ZENICA

Opće informacije

- Administrativni, privredni, sportski i kulturni centar Zeničko-Dobojskog kantona.
- Duga tradicija sa „know-how“ u svim podsektorima metalske industrije i industrije čelika, veoma razvijen sektor usluga, jak građevinski sektor, te sektor transporta.
- Odlična infrastruktura i komunikacijska mreža.
- Univerzitetski centar sa 8 fakulteta, Metalurškim institutom “Kemal Kapetanović”, te Centrom za inovativnost i poduzetništvo, kao i Centrom za društvena i interreligijska istraživanja pri Univerzitetu u Zenici.
- Vješta, sposobna, motivisana i pristupačna radna snaga.
- Dobrom i razvijenom poduzetničkom infrastrukturom putem koje se lokalne vlasti zalažu za unapređenje poslovne klime i daljnji razvoj privatnog sektora.

GRAD ZENICA

Strateški pravci razvoja

- Strateški cilj 1: Unaprijediti strukturu i inovativnost privrede za kreiranje i održivost radnih mjesta
- Strateški cilj 2: Poboljšati kvalitet i dostupnost društvene infrastrukture i javnih usluga
- Strateški cilj 3: Smanjiti negativne uticaje na okoliš uz poštivanje načela održivog razvoja

U cilju ostvarivanja vizije i postavljenih strateških ciljeva, Grad Zenica je posvećen za kontinuirano ulaganje u privredni, društveni i održivi razvoj, kao i za poticanje privrednih aktivnosti stalnim unapređenjem poduzetničke, komunalne i društvene infrastrukture. Grad Zenica će intenzivirati saradnju gradske uprave sa Udruženjem poslodavaca Zenica, kako bi se kroz međusobne razgovore i rad Privrednog savjeta Grada Zenica, došlo do optimalnih rješenja u svrhu poboljšanja poslovnog ambijenta ali i privrednog razvoja grada.

126.871 stanovnika
površina **557,5 km²**

GRAD ZENICA

Položaj

Zenica se nalazi u središtu države Bosne i Hercegovine i smještena je u kotlini rijeke Bosne koja sa dolinom rijeke Neretve čini osovину razvoja BiH i uz koje je izražena koncentracija stanovništva kao i prirodnih i stvorenih vrijednosti.

Grad Zenica zauzima površinu od 557,5 km² i udaljen 70 km od Sarajeva glavnog grada Bosne i Hercegovine

GRAD ZENICA

Lokacija

- Zenica se nalazi na državnoj cesti M17 koja povezuje Centralnu i Istočnu Evropu sa Jadranom i Mediteranom.
- Udaljenost od međunarodnog aerodroma u Sarajevu je 45 minuta vožnje automobilom.
- Međunarodni aerodrom Sarajevo nudi, svakodnevno, veliki broj letova uključujući direktne letove za glavne međunarodne aerodrome kao što su Beč, Minhen i Istanbul ...
- Grad je povezan modernom željezničkom prugom sa Evropom i lukom Ploče na Jadranu.
- Glavna gradska magistrala (GGM) osigurala je brz i nesmetan promet kroz sam grad i povezala je primarnu i sekundarnu cestovnu mrežu sa novim Vc koridorom preko magistralnog puta M-17.
- Vc koridor koji prolazi neposredno pored Grada povezuje i integriše regiju u evropsku cestovnu mrežu i praktično spaja EU na sjeveru sa Jadranskim morem na jugu.

Cestovna udaljenost od većih gradova

Zagreb	334 km
Beograd	314 km
Budimpešta	492 km
Beč	707 km
Berlin	1334 km

GRAD ZENICA

Transport

Najbliži međunarodni aerodromi

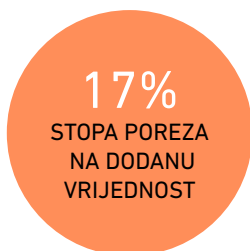
Sarajevo (BiH)	73 km
Tuzla (BiH)	125 km
Split (Hrvatska)	221 km
Zagreb (Hrvatska)	332 km
Beograd (Srbija)	315 km

Najbliže luke

Brčko (BiH)	140 km
Ploče (Hrvatska)	248 km
Beograd (Srbija)	314 km
Rijeka (Hrvatska)	494 km
Bar (Crna Gora)	344 km

EKONOMSKI POKAZATELJI

Pregled

559	Površina u km ²
126.871	Stanovništvo (stanje 2015.)
87.779	Radno sposobno stanovništvo (stanje 2015.)
47.046	Aktivno stanovništvo
491	BDP (u milionima €) 2015.
3.915	BDP po stanovniku (in €) 2015.
181	Uvoz (u milionima €) 2015.
217	Izvoz (u milionima €) 2015.
63	Investicije (u milionima €) 2015.
430	Prosječna plata (u €) 2015.

EKONOMSKI POKAZATELJI

Vanjskotrgovinska razmjena

Razvojem privatnog sektora i privlačenjem novih investicija u razvoj malog i srednjeg preduzetništva, Zenica je uspjela amortizirati ogroman gubitak radnih mjesta u velikim sistemima koji su bili okosnica gradske ekonomije. Gradska administracija se odlučila za proaktivni pristup u kreiranju povoljnog ambijenta za razvoj poduzetništva i time stvorila povoljne uvjete za ekonomski razvoj Grada Zenica i dolazak strateških investitora.

Otvaranje novih proizvodnih firmi u periodu 2009. - 2015. godina, posebno iz oblasti metalne industrije rezultiralo je pozitivnim trendom kontinuiranog smanjenja uvoza u periodu 2011. do 2014. godine, dok je u 2015. godini uvoz neznatno povećan. Izvoz bilježi cikličan trend povećanja i smanjenja.

118,62%

POKRIVENOST
UVOZA
IZVOZOM

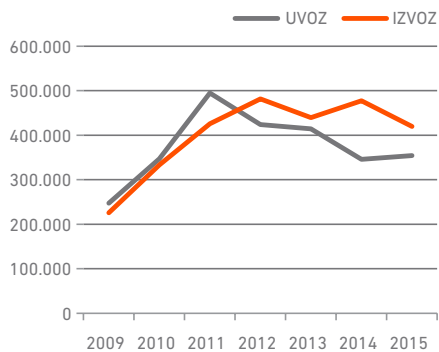
65,94

SALDO ROBNE
RAZMJENE
(miliona KM)

Pregled vanjskotrgovinske razmjene za period 2009.-2015. godine

Godina	Ukupno VT razmjena	Uvoz (1.000 KM)	Učešće u uvozu* (%)	Izvoz (hilj KM)	Učešće u izvozu* (%)	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	Saldo robne razmjene (hilj KM)
2009	472.997	247.240	3,13	225.757	5,96	91,31	-21.483
2010	680.390	346.880	4,03	333.510	6,85	96,15	-13.370
2011	920.641	494.761	5,07	425.880	7,65	86,08	-68.882
2012	905.560	423.944	4,25	481.616	9,18	113,60	57.671
2013	854.176	414.394	4,21	439.782	7,93	106,13	25.388
2014	822.775	345.553	3,34	477.222	8,26	138,10	131.669
2015	774.014	354.038	3,32	419.976	6,84	118,62	65.938

*učešće u uvozu i izvozu u FBiH

OBRAZOVANJE

Naučne i obrazovne institucije

Grad Zenica je regionalni obrazovni centar sa razvijenom mrežom predškolskog, osnovnog, srednjeg, univerzitetskog, dodiplomskog i postdiplomskog obrazovanja.

U Zenici su stvoreni uslovi za smještaj djece predškolskog uzrasta, kada su u pitanju i prostor kadar. Na području grada djeluje ukupno 13 ustanova za predškolski odgoj koje pohađa 661 dijete. Javna ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje Zenica u svojoj nadležnosti ima 6 vrtića dok je preostalih 7 vrtića u privatnom vlasništvu. Vrtići ne obuhvataju ravnomjerno sva gradska i prigradska pa shodno tome postoji opredjeljenost za organizovanjem predškolskog obrazovanja u prigradskim područjima, kao i za otvaranjem manjih vrtića.

Osnovno obrazovanje je organizovano u 45 škola, od čega je 18 osnovnih i 27 područnih škola, koje su uspostavljene zbog velike udaljenosti od glavne škole. U školskoj godini 2014/2015 je 10.328 učenika pohađalo devetogodišnje obrazovanje.

Oblast srednjeg obrazovanja grada Zenica se odvija u 11 škola (Prva gimnazija, Druga gimnazija, „Sveti Pavao“ opća gimnazija, Ekonomska škola, Medicinska škola, Tehnička škola, Srednja Mješovita škola, Mješovita srednja industrijska škola, Mješovita srednja škola, Međunarodna srednja škola, Srednja škola za stručno obrazovanje i radno osposobljavanje). U školskoj godini 2014/2015. je 4.865 učenika pohađalo srednješkolsko obrazovanje.

Grad Zenica kao univerzitetski grad ima 8 fakulteta, koje je u školskoj godini 2014/2015 pohađalo blizu 4.000 studenata. Univerzitet u Zenici pruža odlično obrazovanje studentima kroz različite smjerove dodiplomskog i postdiplomskog obrazovanja.

2 Naučno istraživačke institucije

8 Fakulteti

11 Srednje škole

45 Osnovne škole

UNIVERZITET U ZENICI

Organizacione jedinice

Historija visokog školstva u Zenici počinje prije ravno 40 godina kada je osnovana Visoka tehnička škola metalurške struke. Prvi fakultet je osnovan 1961. godine, kada Visoka tehnička škola prerasta u Metalurški fakultet u Zenici u sklopu Univerziteta u Sarajevu.

Na osnivanje drugog zeničkog fakulteta se čekalo do 1977. godine kada je osnovan Mašinski fakultet u Zenici. Dva spomenuta fakulteta su čitav niz godina bili okosnica visokog obrazovanja u Zenici, i na njima se obrazovao veliki broj stručnih kadrova koji su bili oslonac industrije.

U postratnim godina u Zenici se otvara niz fakulteta kao isturena odjeljenja sa drugih univerzita (Sarajevo i Tuzla), čime je udaren temelj osnivanju Univerziteta u Zenici.

Univerzitet u Zenici je formiran 18. oktobra 2000. godine Odlukom Skupštine Zeničko - dobojskog kantona.

Fakultet za metalurgiju i metale

Mašinski fakultet

Politehnički fakultet

Pedagoški fakultet

Filozofski fakultet

Ekonomski fakultet

Pravni fakultet

Medicinski fakultet

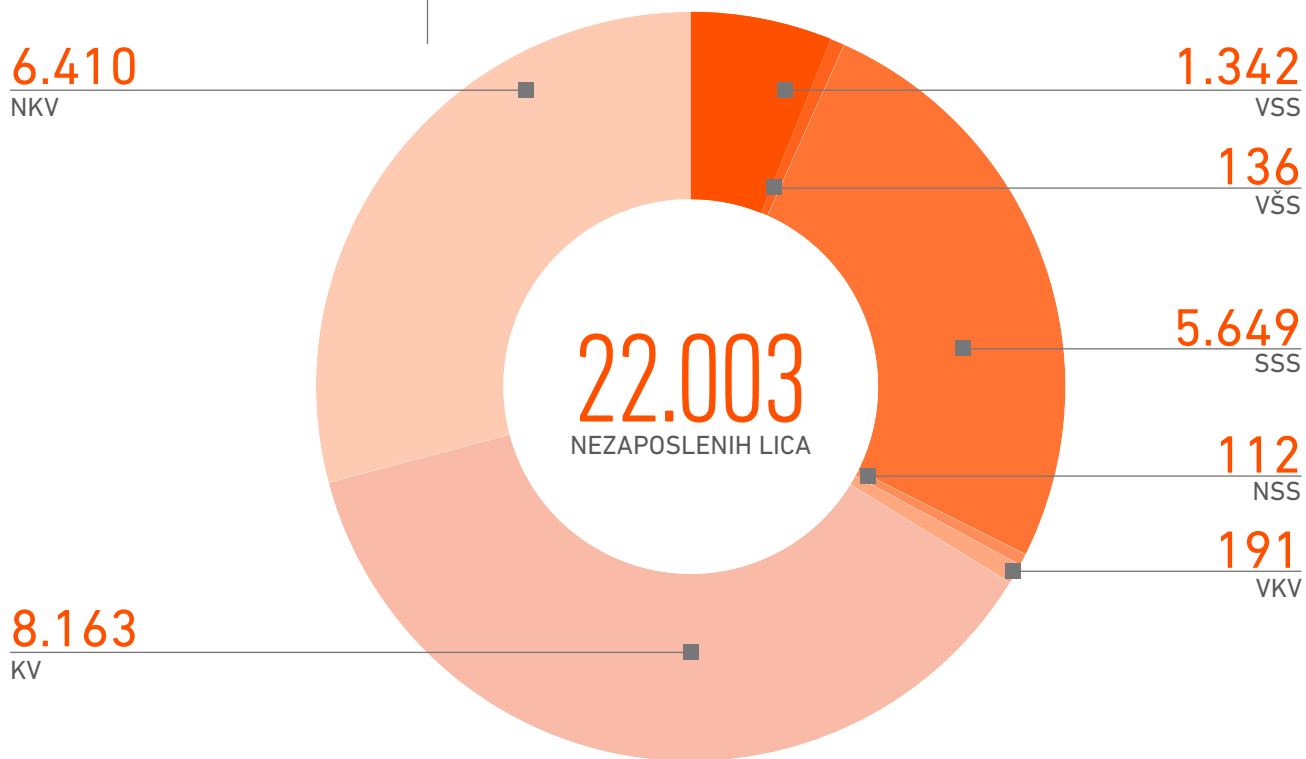

Zajednička promocija
završenika prvog i drugog
ciklusa studija
Univerziteta u Zenici

DOSTUPNA RADNA SNAGA

Prema nivou obrazovanja

Izvor: JU Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona ured
Zenica, evidencija na dan 31.12.2016. godine

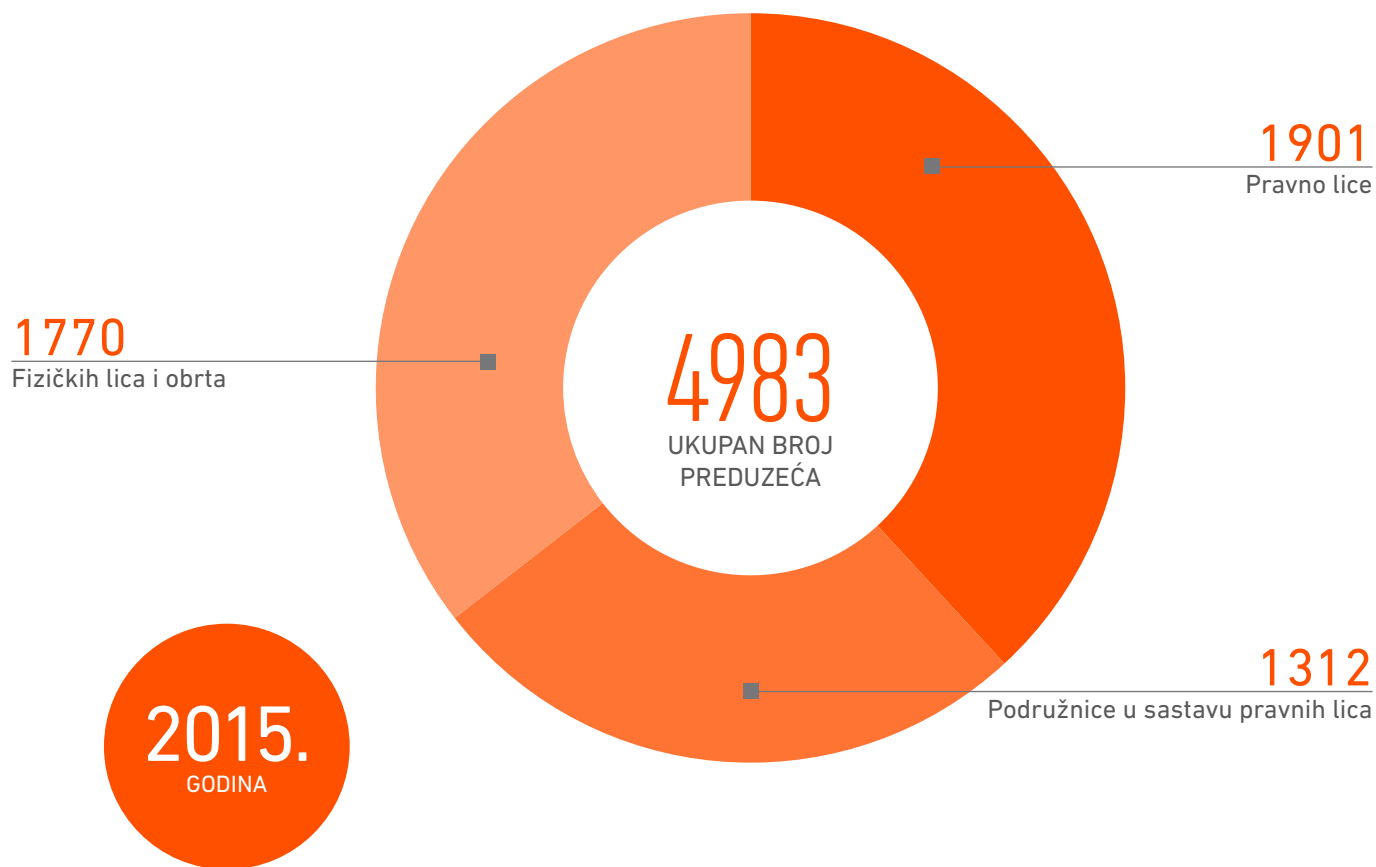
An aerial photograph of a large industrial facility, possibly a steel mill or refinery, with numerous buildings, pipes, and a tall chimney. The image is overlaid with a semi-transparent orange rectangle. The text is positioned in the upper right area of this rectangle.

39,3 preduzeća
na **1000** stanovnika

POSLOVNI SUBJEKTI

Izvor podataka: FEDERALNI ZAVOD ZA PROGRAMIRANJE RAZVOJA;
SOCIOEKONOMSKI POKAZATELJI PO OPĆINAMA U FEDERACIJI BOSNE
I HERCEGOVINE U 2015. GODINI; april 2016

Broj registrovanih poslovnih subjekata

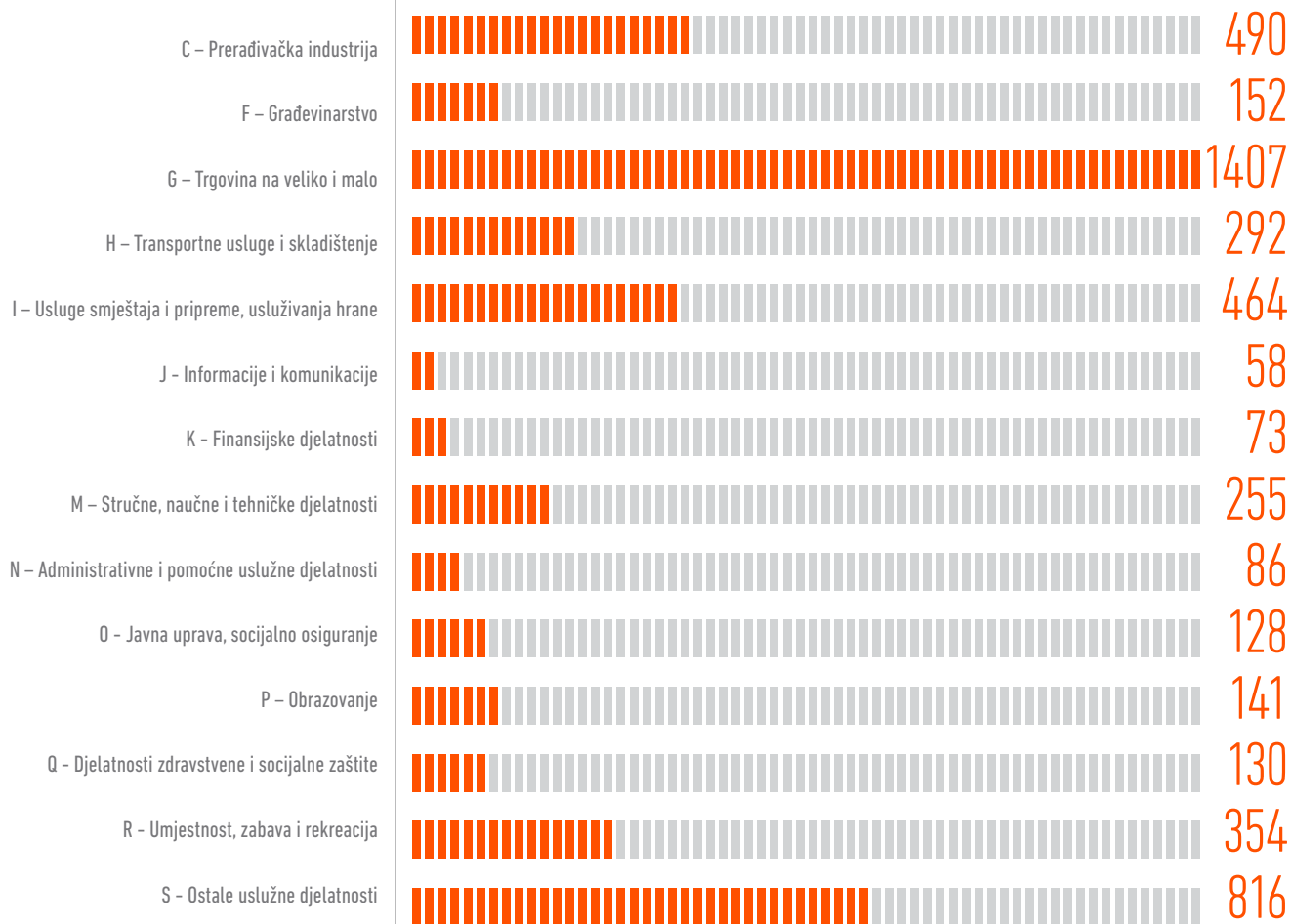
REGISTROVANI POSLOVNI SUBJEKTI

Registrovani poslovni subjekti prema područjima KD BiH 2010, stanje na 31.12.2015 godine

Izvor podataka: FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU;

Zeničko-dobojski kanton u brojkama 2016.

Prema djelatnostima

MOGUĆNOSTI ULAGANJA

Ključni sektori

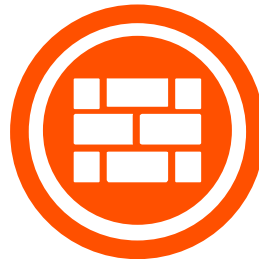
Metalni sektor Grada Zenica i susjednih općina ima kontinuirani rast sa najboljim uvoz/izvoz rezultatima. To je zahvaljujući dugoj tradiciji u metalnoj industriji i industriji čelika, konkurentna struktura troškova, sposobna radna snaga, sjajnoj infrastrukturi i povoljnom poslovnom okruženju. ArcelorMittal je najveća kompanija, koja direktno zapošljava 2.500 ljudi.

Građevinski sektor je tradicionalno jedan od najsnažnijih i najuspješnijih sektora u Zenici ali i u BiH. Postojeća preduzeća nude visoki kvalitet radova prateći najnovije inovacije u građevinarstvu. Ovaj sektor je predstavljen sa 50 malih i srednjih preduzeća, koja upošljavaju preko 1.000 ljudi.

Uslužni sektor je važan dio lokalne ekonomije. Ovaj sektor stvara oko 40% ukupnih prihoda svih poslovnih subjekata u Gradu Zenica. Registrovano je preko 700 preduzeća koja pružaju širok spektar usluga kao što su bankarstvo i finansijske usluge, prijevoz i usluge skladištenja, trgovine na veliko i malo te mnogo druge stručne i tehničke vrste usluga.

METALNI SEKTOR

GRAĐEVINSKI SEKTOR

SEKTOR USLUGA

POLJOPRIVREDNI I PREHRAMBENI SEKTOR

METALNI SEKTOR

Zašto ulagati u Zenicu?

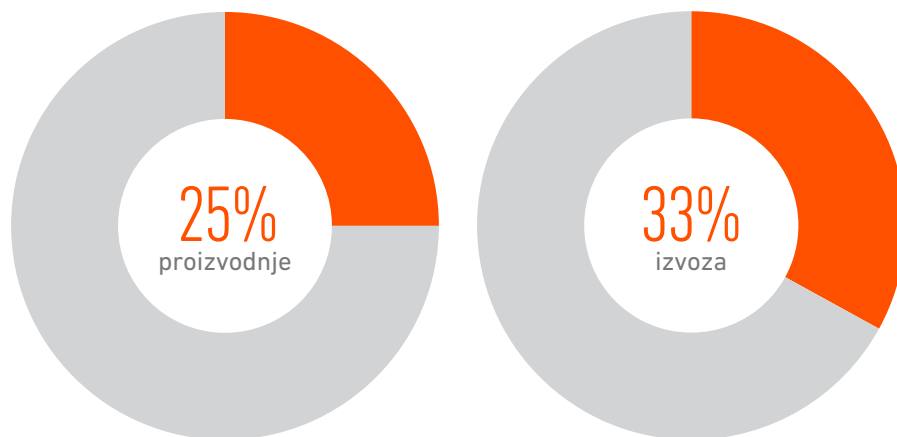
- > Tradicija u industriji metala i čelika
- > Konkurentna struktura troškova
- > Obučena radna snaga
- > Odlična infrastruktura i prijateljsko poslovno okruženje
- > Čvrsta povezanost između:
 - > Obrazovnih institucija
 - > MSP-a
 - > Metalurškog Instituta

Zenica, za razliku od bilo kojeg grada u državi, pruža sveobuhvatnu podršku u proizvodnji, i to od početka do kraja - od sirovina, preko dizajna, inženjeringa i faze razvijanja proizvoda, pa do same faze proizvodnje i podrške u održavanju.

Značajni domaći energetske izvori, rudnici i električna energija najveće su prednosti ovog sektora. Osim toga, pozitivan je i trend izvozne orijentisanosti prema finansijski jačim i stabilnijim tržištima koji je danas dosegao iznos od skoro 25% ukupnog izvoza iz BiH.

Vodeći izvozni proizvod ovog sektora su metali, odnosno aluminij i čelik. Na drugom mjestu je automobilska industrija koja bilježi stabilan rast uz značajan razvojni potencijal. Proizvodi od metala, također, imaju značajan razvojni potencijal, a trenutno prednjači izvoz proizvoda iz ove grupe s niskom dodanom vrijednošću.

Učešće metalnog sektora u BH ekonomiji

METALNI SEKTOR

Prednosti metalnog sektora

- > ArcelorMittal Zenica
- > FEMETALL d.o.o. Zenica
- > CIMOS d.o.o. Zenica
- > RM-LH d.o.o. Zenica
- > BOSIO d.o.o. Zenica
- > ITC d.o.o. Zenica
- > TREASURE d.o.o. Zenica

- Tradicionalno jedan od najsnažnijih i najuspješnijih sektora u zemlji.
- Ukupno metalni sektor u BH ekonomiji učestvuje sa 25% ukupne proizvodnje i više od 1/3 ukupnog izvoza.
- Sektorom dominira veliki broj srednjih i malih preduzeća, ali i nekoliko velikih kompanija.
- Sektor pruža mogućnosti velikim kompanijama da intergriraju postojeće primarne proizvođače za proizvodnju proizvoda sa većom dodatnom vrijednošću, visokim kvalitetom i konkurentnim cijenama.
- Glavno izvozno tržište su zemlje EU (Njemačka, Italija, Holandija, Austrija)
- Područje Zeničko-dobojskog kantona učestvuje sa 79% ukupnog izvoza metalnog sektora u BiH u 2016. godini

GRAĐEVINSKI SEKTOR

Niskogradnja i visokogradnja

Osnovne oblasti u kojima zeničke kompanije djeluju su:

> **Visokogradnja (projektovanje i izgradnja):**

- > stambenih objekata, porodičnih kuća, namjenskih objekata, stambenih blokova, stambenih zgrada itd.
- > javnih objekata (objekti zdravstva, kulture, administracije, trgovine, ugostiteljstva, prometa itd.)
- > privrednih objekata (industrijski i poljoprivredni objekti)

> **Niskogradnja (projektovanje i izgradnja):**

- > saobraćajnica, konstrukcija, mostova, brana, tunela, silosa, vodotornjeva itd.

- > ALMY GRADNJA d.o.o. Zenica
- > ITC d.o.o. Zenica
- > ARCON - in d.o.o. Zenica
- > AREL d.o.o. Zenica
- > UNIPROJEKT KOMERC - INŽINJERING d.o.o. Zenica
- > KOMGRAD - ZE d.o.o. Zenica
- > ALMY-TRANSPORT d.o.o. Zenica
- > GEOSONDA d.o.o. Zenica
- > ENGRA d.o.o. Zenica
- > ŽGP - ZENICA d.o.o.

Sektor građevinarstva predstavlja značajan dio ekonomije Grada Zenice.

Na osnovu zvaničnih podataka Federalnog zavoda za statistiku od 2011. godine pa do danas sektor građevinarstva u Gradu Zenici bilježi kontinuirani trend rasta investicija u građevinske radove. U 2015. godini ukupna vrijednost izvršenih građevinskih radova u gradu Zenica je iznosila 90.3 miliona KM što je za 16% više nego u prethodnoj godini. U oblasti visokogradnje realizovano je ≈ 35% od ukupnih radova, a preostalih 65% realizovano je u oblasti niskogradnje.

Za grad Zenicu je bitno istaći da se strategija razvoja privrede oslanja, između ostalog, i na građevinarstvo, kao jedno od dominantnih sektora privrede.

Građevinske firme na području Grada Zenica bave se svim vrstama radova. Pri tome je evidentan porast broja specijalizovanih građevinskih firmi za oblasti niskogradnje koja zbog velikih infrastrukturnih projekata u BiH postaje sve interesantnija. U sektoru građevinarstva dominira veći broj srednjih i malih preduzeća, ali i nekoliko velikih kompanija.

50

PRIVREDNIH
SUBJEKATA

1000

UPOSLENIH
RADNIKA

SEKTOR USLUGA

Najuspješniji sektor u Zenici

- > **Finansijski sektor**
 - > UNICREDIT BANK
 - > Intesa Sanpaolo Banka
 - > Raiffeisen BANK
 - > Bosna Bank International
- > **Sektor trgovine**
 - > PERO d.o.o. Zenica
 - > ALMY d.o.o. Zenica
- > **Sektor transporta**
 - > ALMY TRANSPORT d.o.o. Zenica
 - > ZEŠPED d.o.o. Zenica
 - > NADINEX d.o.o. Zenica
- > **Tehničke usluge**
 - > AKSA d.o.o. Zenica
 - > Projektni studio Bostijančić
 - > ENTASIS d.o.o. Zenica

Sektor profesionalnih i poslovnih usluga u Gradu Zenica zapošljava oko 11.000 osoba ili 45% ukupnog broja zaposlenih. Ovaj sektor godišnje ostvari oko 40% od 806 miliona € ukupnih prihoda privrednih subjekata na području Grada Zenica (podaci za 2016).

Niz godina jedan od najsnažnijih i najuspješnijih sektora u Gradu Zenica kao administrativnom sjedištu Zeničko-Dobojskog Kantona.

Sektor profesionalnih i poslovnih usluga ima veoma bitnu ulogu u ukupnim ekonomskim tokovima Grada Zenice, ne samo zbog svoga obima nego i zbog horizontalnih veza s ostalim privrednim sektorima na koje djeluje kroz transfer tehnologija, inovacija, kreativnosti, te unapređenja efikasnosti procesa. U sektoru profesionalnih i poslovnih usluga nalaze se djelatnosti koje na globalnom nivou veoma brzo rastu i imaju potencijale za daljnji rast. Prije svega to je IT sektor, poslovno savjetovanje, marketing usluge samo su neke od njih.

Sektorom dominira veliki broj srednjih, malih i mikro preduzeća. Od ukupnog broja 4983 poslovna subjekta (pravna lica, dijelovi pravnih lica I obrti), u sektoru je ukupno 4204 poslovna subjekta ili 84%.

Sektor pruža mogućnosti velikim ali i svim ostalim kompanijama da zadovolje sve svoje potrebe za različitim i vrstama usluga na visokom nivou i kvalitetu, uz veoma konkurentne cijene.

Sektor usluga objedinjuje tzv. tercijarni sektor; saobraćaj, trgovina, ugostiteljstvo, zanatstvo, bankarstvo i komunalna privreda ... i kvartarni sektor koji čine: obrazovanje, nauka, kultura, informacije, zdravstvo i socijalna zaštita.

POLJOPRIVREDNI SEKTOR

Velike razvojne mogućnosti

- > 10 poljoprivrednih kompanija
- > 2.480 poljoprivrednih gazdinstava
- > 97 obrta
- > Preko 130 ha zasada maline
- > Najveći proizvođač mlijeka na Zeničko-dobojskom kantonu
- > Preko 45.000 m² plasteničke proizvodnje

Struktura zemljišta

Ukupna površina	16.592 ha
Ukupna obradiva površina	16.592 ha
Oranice i bašte	6.340 ha
Voćnjaci	1.816 ha
Livade	8.436 ha
Pašnjaci	1.178 ha
Šumsko zemljište	30.762 ha
Neplodno zemljište	3.229 ha
Ukupno zemljišta	50.583 ha

- > **Otkupljivači jagodičastog voća:**
 - > OPZ „PRONATURA“ Zenica
 - > „DELTA FROST“ Zenica
- > **Otkupljivači mlijeka:**
 - > „Zenička Industrija mlijeka“ d.d. Zenica
 - > Poljoprivredna zadruga „Lastavica“
 - > Opšta poljoprivedna zadruga „ZE-VIS“

Na području Grada su zastupljene različite primarne poljoprivredne proizvodnje, ali zbog usitnjenosti parcela i velikog procenta livada (51%) najviše je zastupljeno stočarstvo. Proizvodnja mlijeka je značajna zbog organizovanog otkupa i prisutnosti prerađivačkih kapaciteta (ZIM d.d.) tako da se otkupljene količine mlijeka konstantno povećavaju. Najveći otkupljivač mlijeka je „Zenička industrija mlijeka“ d.d. Zenica (65% otkupa). Zadnjih godina poljoprivredni proizvođači pokazuju interes za podizanje novih zasada voća, a posebno novih zasada maline kao i plasteničku proizvodnju povrća. Ovome doprinosi činjenica da se na ovom području pojavilo i nekoliko otkupljivača ovog voća koje imaju značajne kapacitete hladnjača i obezbjeđen plasman proizvoda u zemljama EU. Riječ je firmama DELTA FROST Zenica (podružnica firme Deltra Trade d.o.o. Zenica) i OPZ „PRONATURA“ Zenica. Na području grada postoji 56 seoskih područja i ukupno je registrovano 2.480 poljoprivrednih gazdinstava i 97 obrta.

Povećana je tendencija registracije obrta u oblasti stočarske i plasteničke proizvodnje, te malinara sa zasadima na površinama većim od 5 dunuma zasada.

Za ulaganja u poljoprivredni sektor na raspolaganju su sljedeće pogodnosti:

- > Poticaji u stočarstvu
- > Poticaju u voćarstvu
- > Poticaji u povrtlarstvu

POSLOVNA ZONA ZENICA 1

Mogućnosti ulaganja

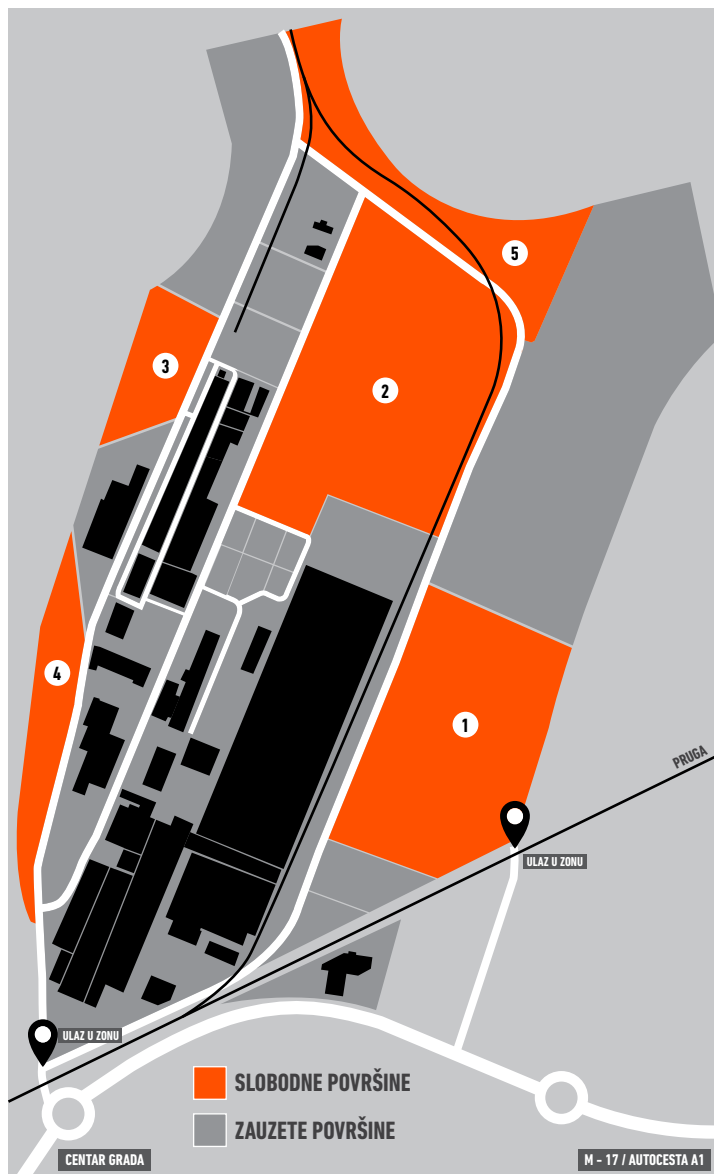
Poslovna zona Zenica 1 je primarno područje za privredni razvoj Grada Zenice i dom Biznis inkubatora i TechnoParka Zenica, kojima upravlja Zenička razvojna agencija ZEDA. Zona obuhvata površinu od ukupno 336.427 m², od čega je 60% već u funkciji privrednih subjekata. Ostatak slobodnih površina i oblik parcela se može prilagoditi specifičnim potrebama investitora. Privredne aktivnosti unutar poslovne zone su raznolike prirode, s tim da su najveće kompanije CIMOS, RM-LH, ZE-STEEL, FE-METALL i TREASURE iz metalnog sektora. Primarna namjena zone su proizvodne djelatnosti. Nova gradska magistrala sa kružnim tokovima omogućava direktni pristup poslovnoj zoni sa magistralnog puta M-17 i koridora Vc – autoceste.

Poslovna Zona Zenica 1

Ukupna površina u ha	33,64 ha
Zauzetost	60 %
Cijena građevinskog zemljišta / m ²	25 €
Vlasništvo zemljišta: Grad Zenica	100 %
Zemljišta je uređeno urbanistiškim planom	
Obezbijeđen pristup: elektroenergiji, vodi, tehnološkoj vodi, kanalizaciji, plinu i telekomunikacijskim servisima	

Slobodne površine

Parcela broj 1	39.150 m ²
Parcela broj 2	45.000 m ²
Parcela broj 3	9.340 m ²
Parcela broj 4	11.330 m ²
Parcela broj 5	12.336 m ²

AGROZONA NEMILA

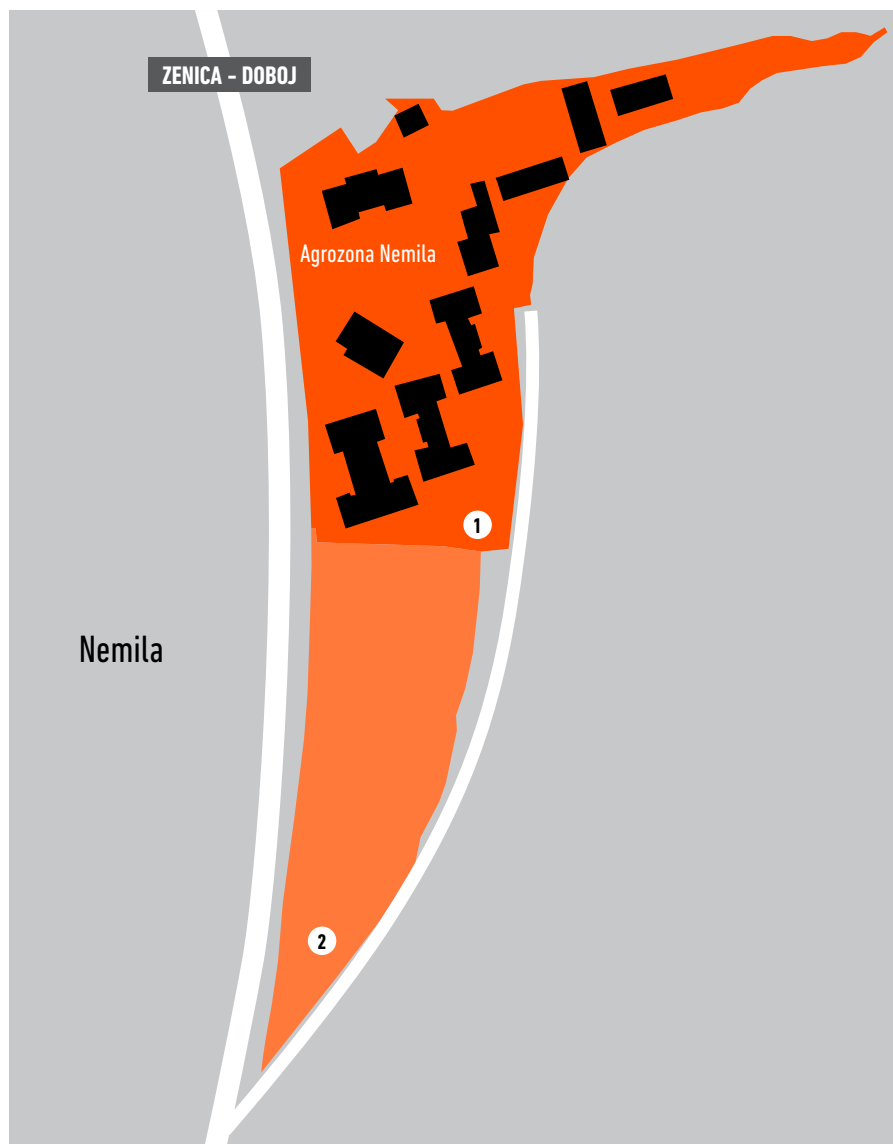
Brownfield lokacija

Agrozona se nalazi u naselju Nemila na udaljenosti od 24 km od grada Zenice, pored magistralnog puta M17 Zenica - Doboj.

Namjena predmetne parcele je izgradnja objekata u funkciji uspostave Agrozone "Nemila", kao što su: otkupna stanica za poljoprivredne proizvode, objekti za preradu voća i povrća, staklenici za kontinuiranu proizvodnju rasadnog materijala, poljoprivredni laboratorij, poljoprivredna apoteka i druge djelatnosti agrobiznisa.

Agrozona Nemila

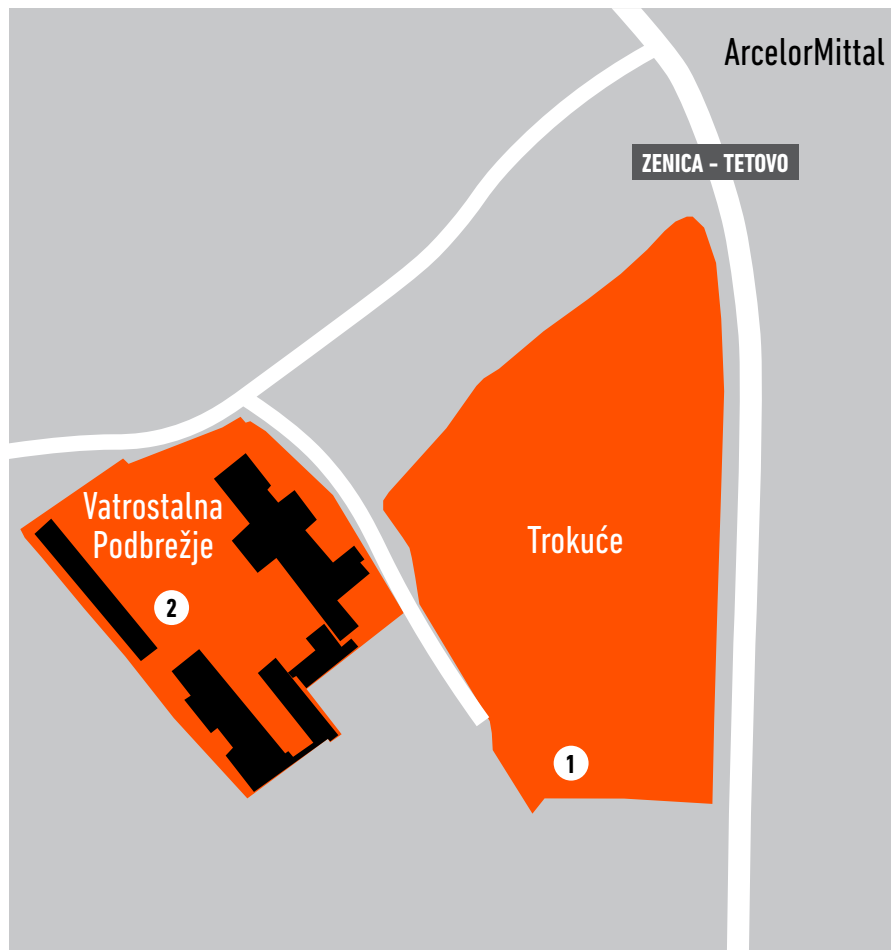
Parcela 1	22.727 m ²	grad Zenica
Parcela 2	12.115 m ²	privatno

TROKUĆE

Brownfield lokacija

Ova lokacija se nalazi na udaljenosti od 2,7 km od centra grada Zenice, na regionalnom putu prema naselju Tetovo. Zemljište se nalazi u neposrednoj blizini kompanije ArcelorMittal. Na ovoj lokaciji je obezbijeden pristup električnoj energiji, vodi i kanalizaciji.

Trokuće

Ukupna površina u ha	16.084 m ²
Parcela 1	9.994 m ²
Parcela 2	6.090 m ²
Vlasništvo zemljišta: privatno	

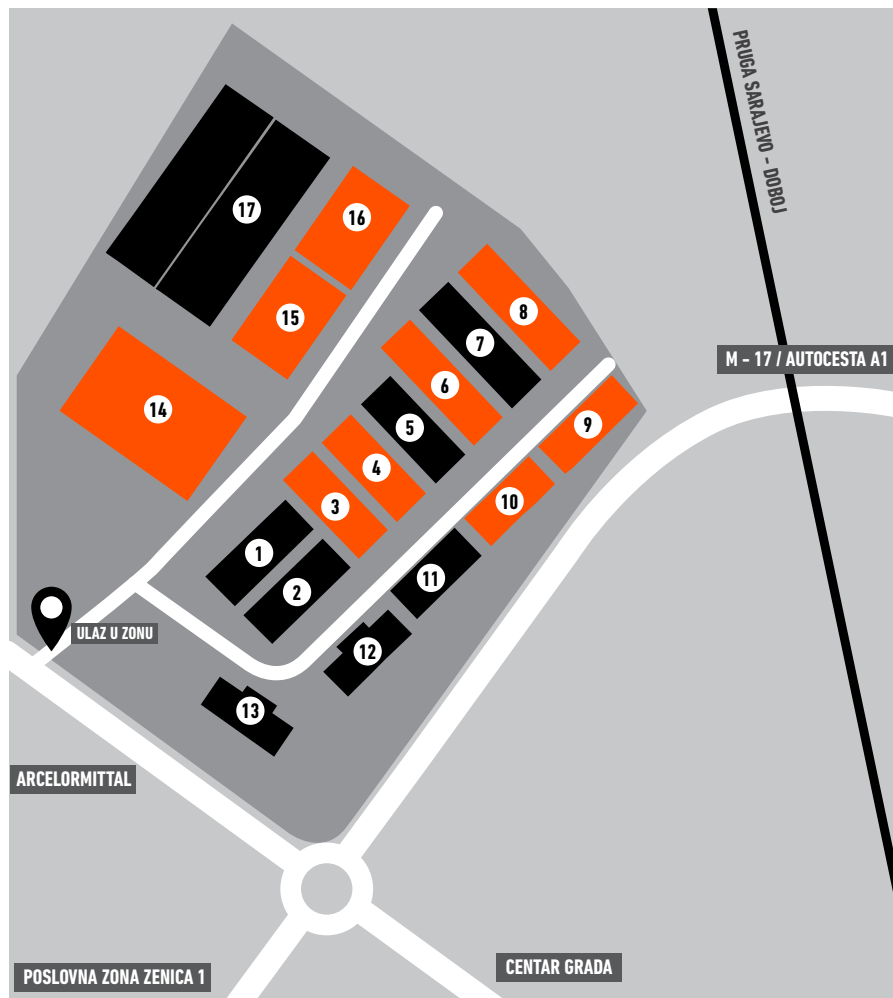
POSLOVNA ZONA ŠLJIVIK

Brownfield lokacija

Poslovna zona Šljivik nalazi se na ulazu u grad Zenicu (Zenica Sjever) locirana pored ulaza u kompaniju ArcelorMittal.

Riječ je brownfield lokaciji gdje je obezbijeđena električna energija i voda.

Broj hale	Površina	Status
3	896 m ²	ZAUZETO
4	896 m ²	ZAUZETO
6	1.152 m ²	ZAUZETO
8	1.152 m ²	ZAUZETO
9	771 m ²	ZAUZETO
10	687 m ²	SLOBODNO 287 m ²
14	3.220 m ²	SLOBODNO
15	1.395 m ²	SLOBODNO 1.040 m ²
16	1.392 m ²	SLOBODNO

An aerial photograph of a large industrial facility, possibly a steel mill or refinery, with numerous buildings, pipes, and a tall smokestack. The image is overlaid with a semi-transparent orange rectangle. In the background, there are mountains and a river. The text is positioned in the upper right area of the orange overlay.

35 firmi
sa **150** uposlenih

BIZNIS INKUBATOR ZENICA

Generator razvoja novih firmi

Pokretanje Biznis inkubatora u Zenici jedan je od prioritarnih projekata u Strategiji razvoja poduzetništva i MSP-a i predstavlja jedan od prvih koraka njene implementacije.

Upravljanje Biznis inkubatorom Grad Zenica je povjerio zeničkoj razvojnoj agenciji ZEDA. Formiranjem Biznis inkubatora u Zenici želja nam je, našim građanima stvoriti optimalne uvjete za realiziranje poslovne ideje i njihov poslovni poduhvat svesrdno podržati, ponajprije u početnoj fazi kada je i najpotrebnije.

Biznis inkubator Zenica nudi kombinaciju usluga, a sve one omogućavaju brz i uspješan poslovni razvoj. Naš osnovni cilj je da se u Zenici pobudi poduzetničko razmišljanje, razvija poslovna kultura, pospješuje samozapošljavanje i nastanak novih preduzeća.

- Identifikacija poslovnih mogućnosti i procjena poslovnih ideja (biznis planiranje).
- Stalna podrška poduzetnicima putem poslovnog savjetovanja i zajedničko rješavanje problema.
- Uvezivanje sa finansijskim institucijama.
- Tehnička podrška svim korisnicima inkubatora.
- Promocija korisnika koju će raditi agencija prilikom promovisanja inkubatora.
- Predstavljanje korisnika i njihovih proizvoda i usluga na web stranici agencije.
- Informacije o sajmovima na lokalnom i internacionalnom nivou.
- Informacije o dostupnim fondovima namijenjenim za podršku MSP sektoru.

NIŽI
TROŠKOVE
POSLOVANJA

MANJI RIZIK

POGODNOSTI
LOKACIJE

POTICAJI

Pogodnosti za investitore

- > Poticaji na lokalnom nivou
- > Poticaji na nivou Zeničko-dobojskog kantona
- > Poticaji na nivou FBiH
- > Poticaji na nivou BiH

POTICAJI NA LOKALNOM NIVOU

Odluka o građevinskom zemljištu

Kod izgradnje proizvodnih objekata objekata investitoru se umanjuje iznos naknade za uređenje građevinskog zemljišta i to:

- > 40% za proizvodni prostor do 1.000 m²
- > 60% za proizvodni prostor preko 1.000 m²
- > 30% za izgrađene pomoćne objekte

Naknada za pogodnosti (renta) kod izgradnje proizvodnih objekata se utvrđuje po jedinstvenoj stopi utvrđenoj za V zonu i iznosi 20 KM/m².

Kod izgradnje proizvodnih objekata (prostora) investitorima je omogućeno plaćanje na rate.

Kod poslovnih objekata investitorima se daje mogućnost obročnog plaćanja naknade ukoliko su iznosi pomenutih naknada veći od 50.000,00 KM.

Odluka o komunalnim taksama

Od obaveze plaćanja komunalne takse oslobođeni su obrtnici koji obavljaju djelatnost utvrđenu Uredbom o zaštiti tradicionalnih i starih obrta, kao i obrtnici koji obavljaju djelatnost „kućna radinost“ u smislu zakona o obrtu i srodnim djelatnostima. Od obaveze plaćanja komunalne takse su oslobođeni privredni subjekti koji zapošljavaju najmanje 50% lica s invaliditetom, a imaju najmanje 10 zaposlenih.

Gradsko vijeće može da donese odluku o oslobađanju od plaćanja takse na firmu određenih subjekata na prijedlog Gradonačelnika, a na osnovu stručnog i obrazloženog mišljenja službe gradske uprave u čijoj je nadležnosti praćenje stanja u oblasti u kojoj posluju ili djeluju ti pravni subjekti.

POTICAJI NA NIVOU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Subvencija dijela administrativnih troškova investitora u proizvodne djelatnosti (naknade za građevinsko zemljište, naknade za pretvaranje građevinskog u poljoprivredno zemljište, komunalne priključne takse, administrativne, sudske i druge takse i naknade za rad komisijama).

Novčana podrška predviđena za pokrivanje dijela administrativnih troškova izgradnje proizvodnih objekata i nabavku mašina i opreme. Obrtnici mogu dobiti sredstva u iznosu od pet posto od ukupne investicije, koja može biti minimalno 10.000 KM i maksimalno 100.000 KM.

POTICAJI NA NIVOU FBiH

- > Poreznom obvezniku (strani ulagači) koji izvrši investiranje iz vlastitih sredstava u proizvodnu opremu u vrijednosti više od 50% ostvarene dobiti tekućeg poreznog perioda, umanjuje se obaveza obračunatog poreza na dobit za 30% iznosa u godini investiranja.
- > Poreznom obvezniku koji u periodu od pet uzastopnih godina izvrši investiranje iz vlastitih sredstava u ukupnom iznosu 20 miliona KM, s tim da u prvoj godini investira 4 miliona KM, umanjuje se obaveza obračunatog poreza na dobit za 50% iznosa u godinama investiranja.
- > Porezni obveznik ima pravo na porezno priznati rashod u visini dvostrukog iznosa bruto-plaće isplaćene novoprimiteljnim zaposlenima ukoliko ispunjava sljedeće uvjete i to:
 - > trajanje ugovora o radu mora biti najmanje na period 12 mjeseci sa punim radnim vremenom i
 - > novoprimiteljni zaposleni nije bio zaposlen kod poreznog obveznika ili povezanog lica u prethodnih pet godina.
- > Poduzeće – Poslovna jedinica rezidenta koji je osnovan ili čije je sjedište ili kojem se stvarna uprava i nadzor nad poslovanjem nalazi izvan teritorije Federacije, a u Bosni i Hercegovini, oslobađa se plaćanja poreza na dobit koju ostvari poslovanjem na teritoriji Federacije.

POTICAJI NA NIVOU BiH

Državni poticaji se ostvaruju po sljedećim osnovama preko Uprave za indirektno oporezivanje BiH:

1. Oslobađanje plaćanja PDV-a kod uvoza dobara u poslovne zone.
2. Oprema koja se stavlja u slobodan promet, a predstavlja ulog stranog lica, osim putničkih vozila, automata za zabavu i igara na sreću, oslobađa se plaćanja od poreza uvozne dadžbine.
3. Roba koja se stavlja u slobodan promet za projekte obnove i rekonstrukcije BiH oslobađa se od plaćanja uvozne dadžbine.
4. Oprema koja se stavlja u slobodan promet, a namijenjena je za obavljanje proizvodne djelatnosti u slobodnoj zoni, oslobađa se od plaćanja uvozne dadžbine.
5. Od plaćanja dadžbine oslobađaju se osnovna sredstva i druga oprema koja pripada poduzećima koja su definitivno prekinula svoju djelatnost u stranoj zemlji i premjestila se u carinsko područje BiH.
6. Oslobađanje od dadžbina za proizvode koje poljoprivrednici iz BiH dobiju na posjedima smještenim u stranoj zemlji.
7. Oslobađanje od plaćanja uvoznih dadžbina na robu koja se uvozi u trgovačko-promotivne svrhe. Dodatno, postoji aftercare Fond za podršku stranim investitorima kojim upravljaju Vijeće ministara BiH i FIPA koji sredstva dodjeljuje jednom godišnje, putem javnog poziva.

POZITIVNI PRIMJERI ULAGANJA

Zenica pogodno okruženje za investitore

ARCELORMITTAL

Kompanija ArcelorMittal Zenica u BiH posluje već 13 godina, sa direktno zaposlenih oko 2.400 radnika, a ukupna investicija od 2004. procjenjuje se na više od 325 miliona KM, pri čemu su ulaganja u zaštitu životne sredine na iznosu više od 100 miliona KM. Ukupna investicija u lokalnu zajednicu od 2004. godine iznosi više od dva miliona KM, sa više od 280 projekata.

DELTA Frost

Delta Trade d.o.o. Zenica već 18 godina uspješno posluje u Zenici. Preduzeće je značajan dobavljač sjemenki, začina i sirovina za konditorsku industriju. Prepoznavajući trendove i interesovanje za malinama i drugom bobičastim voćem, preduzeće je formiralo 2015. godine poslovnu jedinicu Delta Frost. Delta Frost posjeduje prvi IQF tunel u Bosni i Hercegovini.

Postrojenje je pušteno u pogon u mjesecu junu 2016. godine. Procijenjena vrijednost investicije hladnjače i opreme je 3.5 milona KM.

PRONATURA

Opšta Zadruga ProNatura se bavi otkupom malina i drugog jagodičastog voća. Hladnjača je instalirana 2015. godine sa kapacitetom od 1.000 tona, odnosno 30 tona dubokog zamrzavanja na 24h. Ukupna vrijednost investicije je 2 miliona KM. U 2016. godini su otkupili 500 tona malina. Poljoprivrednim proizvođačima garantuju otkup, obezbjeđuju edukacije, nabavljaju repromaterijal i vrše kontrolu proizvodnje na terenu.

FEMETALL

FEMETALL d.o.o. Zenica je preduzeće koje se bavi izradom i montažom proizvoda od inox-a kao i drugih metala.

Za kratak period poslovanja stekli su veliki broj klijenata i partnera kako u Bosni i Hercegovni, tako i na zahtjevnom evropskom tržištu.

Kompanija pruža usluge obrade limova, sječenjem, savijanjem i zavarivanjem, te pružaju usluge mašinske obrade. Izvozom na tržište Evropske unije pokazali su zavidan nivo u kvaliteti i obradi inox nehrđajućeg čelika kao i svih drugih metala.

KVALITET ŽIVOTA

Grad ugodan za život

40 | **INVESTIRAJTE U ZENICU**

SADRŽAJ

GRAD ZENICA - Riječ gradonačelnika /	3
GRAD ZENICA - Opće informacije /	5
GRAD ZENICA - Strateški pravci razvoja /	7
GRAD ZENICA - Položaj /	9
GRAD ZENICA - Lokacija /	10
GRAD ZENICA - Transport /	11
EKONOMSKI POKAZATELJI - Pregled /	12
EKONOMSKI POKAZATELJI - Vanjskotrgovinska razmjena /	13
OBRAZOVANJE - Naučne i obrazovne institucije /	14
UNIVERZITET U ZENICI - Organizacione jedinice /	15
DOSTUPNA RADNA SNAGA - Prema nivou obrazovanja /	17
POSLOVNI SUBJEKTI - Broj registrovanih poslovnih subjekata /	19
REGISTROVANI POSLOVNI SUBJEKTI - Prema djelatnostima /	20
MOGUĆNOSTI ULAGANJA - Ključni sektori /	21
METALNI SEKTOR - Zašto ulagati u Zenicu? /	23
METALNI SEKTOR - Prednosti metalnog sektora /	24
GRAĐEVINSKI SEKTOR - Niskogradnja i visokogradnja /	25
SEKTOR USLUGA - Najuspješniji sektor u Zenici /	26
POLJOPRIVREDNI SEKTOR - Velike razvojne mogućnosti /	27
POSLOVNA ZONA ZENICA 1 - Mogućnosti ulaganja /	29
AGROZONA NEMILA - Brownfield lokacija /	30
TROKUĆE - Brownfield lokacija /	31
POSLOVNA ZONA ŠLJIVIK - Brownfield lokacija /	33
BIZNIS INKUBATOR ZENICA - Generator razvoja novih firmi /	35
POTICAJI - Pogodnosti za investitore /	36
POZITIVNI PRIMJERI ULAGANJA - Zenica pogodno okruženje za investitore /	38
KVALITET ŽIVOTA - Grad ugodan za život /	40

VODIČ ZA INVESTITORE

Izdavač: Grad Zenica

Publikaciju pripremili: Amra Mehmedić, Senad Pašalić, Azira Kadušić, Bisera Isović, Benjamina Šaranović i Emir Čaplja

Prijevod na engleski: Amra Mehmedić i Čamila Tabaković

Izvori fotografija: Mirza Subašić, Dado Ruvic, Sačak Ismir - Pahuljko, Emir Čaplja, Naša Riječ

Grafičko oblikovanje: Emir Čaplja

Zenica, april 2017. godine

GRAD ZENICA

Služba kabineta gradonačelnika
Odsjek za lokalni ekonomski razvoj
Trg BiH 6, 72000 Zenica
Kontakt osoba: Amra Mehmedić
Tel: 032 208 004
Fax: 032 242 545
Email: investin@zenica.ba
www.zenica.ba

Zenička razvojna agencija ZEDA

Poslovna zona Zenica 1
Zgrada Technoparka
Zmaja od Bosne bb, 72000 Zenica
Kontakt osoba: Senad Pašalić
Tel: 032 449 410
Fax: 032 449 415
Email: info@zeda.ba
www.zeda.ba

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Ova brošura je pripremljena zahvaljujući podršci američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj ovog materijala je isključiva odgovornost Grada Zenica i ne odražava nužno stavove USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

www.zenica.ba

